prius fieret. ſcio em̄ modicos pecunioſoꝝ in mortis articlo accepta pm̄a cõualuiſſe corꝑe et peioraſſe vita hoc teneo. h̄ iterū puto. hoc multiplici experiētia didici ꝙ eius nō eſt bonus finis cuius ſemꝑ mala fuit vita. q̇ pctā nō timuit. ſꝫ mūdi vanitatib; ſꝑ vixit. hec oīa Hiero. Pro his oībus dilectiſſime mi ſi recte ſapis ſi tecū lumen oculoꝝ eſt. ꝯtenne ꝛ relinque hec oīa. ſcꝫ caducas mundi diuitias: falſaꝫ eius gloriā ꝓpter eum q̇ eſt ſuꝑ oīa. et q̇d prodeſt homini. ſi lucretur vniuerſum mundū. aīe vero ſue detrimentū patiaᷣ. Scito omnē honorē huius ſeculi eſſe impedunentū grē. et qđ deterius eſt peremtoriū ſalutis eterne. quem em̄ legimus a ſecularib; delicijs ad eternas delicias demigraſſe. O q̄ꝫ fallax et vana eſt gl'ia quā homines ab inuicem petunt et accipiūt et gl'iam (que a ſolo deo eſt) nō querunt. homo ſi alijs preferri ſe petit. nōne collega eſt eius q̇ dixit Ponā ſedā meā in aq̇lone et ſimilis ero altiſſimo. ſꝫ quiuis aſcēdit cathedrā eiuſdem timeat precipiciū et ruinā. Et inquit Agustinus. O q̄ꝫ felix q̄ꝫ beatus qui ſolo deſiderio eternitatis inardeſcit. qui nec ꝓſperitate attollitur. nec aduerſitate quaſſaᷣ. et dū nihil habet in hoc mūdo qn̄ diligat. nil eſt in mūdo quod ꝑtimeſcat. ꝛ gl'ia huius mōi nihil aliud eſt q̄ꝫ quedā vana auriū inflatio. O ergo q̄ntum excecatus es ſi huius ſeculi gloriā q̄ris. Nam vt ait Anſelmus. Non p̄t hō eſſe in honore ſine labore. in prelatione ſine turbatione. in ſublimitate ſine vanitate. Unde kariſſime ſi prudēter periculuꝫ tuuꝫ (quod de tpali mundi honore incurris) aduerteres proculdubio a ſeculi vanitatibus te cohiberes

¶ De morte ſemper timenda et vbiqꝫ expectanda

¶ Capitulum. vi.

Memor eſto quoniam mors non tardet. Scribiᷣ em̄ ꝙ multa bona conferat homini meditatio et memoria mortis quod in multis ſacre ſcripture locis declaratur. Unde Eccleſiaſtici primo dicitur. Memorare nouiſſima et in eternū non peccabis. ibi Bernar. ita ait. Sūma felicitas eſt meditatio mortis aſſidua: hanc homo ſecū vbiqꝫ portet et in eternuꝫ non peccabit: Et ait Auguſtinus

Nihil ei ſic reuocat a pctīs ſicut frequēs meditatio mortis
hec eſt eñ illa q̄ facit hoīez hūiliare ſe oīa ꝯtēnere et penitē
tiā agere ſiue acceptare. ⁊ Hiero. Facile contēnit oīa q̇ ſe ſp
cogitat moriturꝫ. nā cōcupiſcētia oculoꝝ contēnitꝛ. qñ q̇s co
gitat ſe tā breuitꝛ oīa relicturꝫ. cōcupiſcētia carnis qñ q̇s cōſi
derat ꝙ corpus ſuū ꝓpriū q̄ſi in inſtāti erit cibꝰ vermiū. ſup
bia vite dū hoc q̇s corde cogitat ꝙ ille (q̇ vult mō eē ſup ali
os) ponetꝛ infra terrā ſubtus pedes oīm. vtinā attēderēt oēs
reges et ꝑncipes diuitijs habūdantes in h̄ mūdo quō a tā
amplis palacijs ſunt deferēdi ad ſepulchꝝ tā ſtrictū et a pa/
lacijs tā luminoſ͛ et fulgidis ad ſepulchꝝ tā horridū et ob/
ſcurū et a palacijs pictis floribꝰ et imaginibꝰ ornatis ad ſe/
pulchꝝ tā fetidū et a palacijs ſic rebꝰ oībus refertis ad ſepul
chꝝ tam indigēs et egenū. et a palacijs filijs et famul' ordīa
tis ad ſepulchrū ſic vacuū et ſic filijs et famul' derelictū. O
vbi eſt illa p̄terita pōpa. vbi p̄terita glīa. vbi famuloꝝ ſequē
tiū turba. vbi veſtimēta illa tā fulgida. vbi cultura. nā pau/
loāte viuebat in delicijs in palacio. q̇ totus mādacatꝛ a ver
mibꝰ in ſepulchro. et Inno. Hec fratres attendite Ecce qui
pauloāte in delicijs ⁊ diues reſidebat in domo. ecce q̄ꝫ pau
per iacet in tumulo. ⁊ q̇ glīoſus incedebat in aula. ecce q̄ꝫ de
formis et deſpectus iacet in tūba. ⁊ q̇ veſcebatꝛ delicijs in ce
naculo. ꝯſumitꝛ vermibꝰ in ſepulchro De hac etiā memoria
mortis ſic ſcribit Petrus damianus ad q̄ndā comitiſſam.
Penſandū ſepe eſt cū iā peccatrix aīe vinculo incipit carnis
abſolui q̄ꝫ amaro timore cōcutitꝛ. quātis mordacis ꝯſcīe ſti
mulis laceratꝛ recolit vetita q̄ cōmiſit. vidit mandata q̄ neg
ligēter implere cōtempſit. dolet indulta p̄mīe tp̄a ſeſe inanitꝛ
ꝑcepiſſe. plorat īmobilē diſtricte vltōis articlm̄ ineuitabilitꝛ
īminere ſatagit. exire cōpellitꝛ. repare vult tp̄a ꝑdita ſed non
audietꝛ. poſt terga reſpiciēs totiēs trāſacte vite curſuꝫ velut
vnū breuiſſimi itineris deputat paſſum añ ſe ocl'os dirigit
et infinite ꝑhēnitatis ſpacia deꝑhēdit. Plorat itaqꝫ ꝙ in tā
breui ſpacio tp̄is acq̇rere potuit oīm leticiā ſanctorū. deflet
etiā ſe ꝓpter tam breuis illecebre voluptatē incurabilē ꝑpe
tue ſuauitatis amiſiſſe dulcedinē. erubeſcit. qꝛ ꝓpter carneꝫ

que vermib⁹ erit obnoxia. aīam neglexit que choꝛis angeli
cis eſſet deferenda· iam radios mētis attollit. et cū diuitias
immoꝛtaliū cōtemplaẜ. eaſqꝫ ꝓpter huius vite inopiā ſe per
didiſſe confunditẜ. Cūqꝫ ſub ſe reflectit oculos ad hui⁹ mū
di vallem terreqꝫ caliginē ſuꝑ ſe vero miraẜ eterne lumīs cla
ritatem. liquido dep̄hendit. qꝛ nox erat et tenebꝛe qđ in hoc
mundo amauit. in terra oculi cōtabeſcūt et vertunẜ in ca/
pite. pectus palpitat. paucū guttur anhelat: paulatim dētes
nigreſcunt. palleſcunt oꝛa. membꝛa cuncta rigeſcūt. vene rū
punẜ in coꝛde. coꝛ ſcindiẜ in doloꝛe. Dum hec itaqꝫ et hmōi
tanqꝫ vicina moꝛti p̄cedentia famulanẜ officia aſſunt oīa
geſta ſimul et verba. ⁊ etiā ipſe cogitatōes deſunt. que oīa
amarū aduerſus auctoꝛē reddunt teſtimoniū coaceruantur
cuncta aī reſpicientis oculos. et qui cōſpicere refugit coac/
tus ⁊ inuitus attēdit: Adeſt p̄terea huic hoꝛrēda demonū
turba. illic virtus angelica. in illo q̄ medius eſt liquide dep̄
hendit cui ꝑtinentie ipſa poſſeſſio iudiceẜ. nam ſi in ea pieta
tis inueniunẜ inſignia viſitatōis angelice blādicijs delini/
tur atqꝫ armonice et melodice ne exeat prouocaẜ. qđ cū ſini
ſtre parti meritoꝛuꝫ nigredo et feriditatis ſqualoꝛ adiudicet
intolerabili mox terroꝛe concutiẜ repentini impetus violen
tia ꝑturbaẜ. p̄cipitaẜ inuadiẜ ac de miſero carnis argaſculo
violēter exire cōpellitur. tūc aīa vadit ad labia. et interroget
labia quid vis aīa: rīdet aīa et dicet. exire me opꝫ. dicunt ei
nō per nos intraſti nec ꝑ nos exiges. vadit ad aures ſimiliẜ
et ad nares que rīdent ſicut labia. tandē venit ad oculos. ꝑ
quos exit. qꝛ ꝑ ipos intrauit. poſtea reſidet ſupꝛa verticeꝫ ca
pitis et circūſpiciens huc ⁊ illuc. accipit magnā triſticiā ſi ē
dānanda. Dicēs ad ſeipam. o tu maledicta aīa excōmunica/
ti latronis furis adulteri foꝛnicatoꝛis ꝑiuri feneratoꝛis. qū
ſic circunſpicit illa infelix aīa. videt veſtē ſuā quaꝫ habuit in
fonte baptiſmatis candidā ⁊ immaculatā nigrioꝛem pice ⁊
coꝛuo: tūc miſerabilr̄ ſuſpirat dicēs cū hoꝛribili fletu et cla/
moꝛe. heu heu q̇s mutauit veſtē meā. Nōne veſtis mea cādi
dioꝛ erat niue et mō immūdioꝛ eſt pice et nigrioꝛ coꝛuo. Tūc
ei apparet dyabolus ille q̇ eā ſeduxit et quē ipa ſecuta eſt in

hoc mūdo. angelus: ſathanas dicens ei. Noli mirari aīa
mea ego ſum q̄ p̄paraui tibi hāc veſtē. ſed tu non ſola es tali
veſte induta. ſed maior ps mūdi: tūc dt aīa q̄s es tu. dyabo
lus rn̄det. nōne ego iam dixi. qr ego ſum q̄ p̄paraui tibi has
veſtes et vitā meā oſtendi tibi. mihi quoqꝫ in oībus obedi/
uiſti ꝛ credidiſti et laboraſti mecū. et om̄e cōſiliū meum feci
ſti. ꝛ ideo habitabis mecū in regno. vbi triſticia ſine leticia
vbi fames ſine cibo. vbi ſitis ſine potu: vbi tenebre ſine luce
vbi fetor ſine bono odore. vbi dolor ſine ſolatio. vbi planc/
tus ſine remedio. vbi fletus ſine interuallo. vbi clamor ſine
ſilētio. vbi vllulatus ſine modulātia. vbi ignis inextingui/
bilis ſine refrigerio. vbi ventus validus ſine tranquillitate
vbi frigus ſine medio. vbi calor ſine termino. vbi omne ma
lum ſine om̄i bono. O amica ſurge veni mecuꝫ. ecce angeli
inferi veniunt obuiā tibi. et cantabūt tibi carmē doloris et
triſticie cantū amaꝝ valde. Tunc etiā apparebit ei angelus
dei cui ipa fuit cōmiſſa a deo et dicet: Beati q̄ vitāt hanc in
mūdo veſtē turpiſſimā. O q̄ꝫ infelix es amica dyaboli ꝛ ma
ledicta creatura q̄ a deo om̄ipotenti es maledicta. tecū fui ꝛ
nō vidiſti me. docui te et noluiſti intelligere me. cōſului tibi
et noluiſti audire me. Vade ergo in manus demonū et va/
de in locū tormentoꝝ. q̄ p̄paratus eſt tibi. nam ex operibus
tuis iudicaris. Ex tūc vero q̄s explicare valeat q̄ꝫ amare ini
quorū ſpirituū acies inſidijs lateāt q̄ fremētes cū infernali/
bus telis inſtructi tūc inſurgūt. a q̄bus infelix aīa ad eterna
ſupplicia cū amaritudine ptrahit: ꝛ deriſorie improperāti/
bus pctā ſua et dicētib9. O q̄ꝫ ſupbiſti hucuſqꝫ. o q̄ꝫ ſplēdide
epulata eſt. o q̄ꝫ curioſe veſtita fuiſti. o q̄ꝫ fortis fuiſti. dic no
bis cur non modo epularis. cur non varie veſtiris: cur non
habes curā de diuitijs tuis. cur nō modo conſolaris cuꝫ vx
ore tua. cum filijs et filiabus et amicis. cur nō loqueris eis.
Anima vero miſera corpori ſuo maledicet. ita dicēs: O tē/
plū dyaboli opa tua polluerunt me: o maledicta terra. o ha
bitatio ſathane ſurge cito et veni mecum vt videas loca tor
mentoꝝ que ſunt mihi preparata propter te. in quibus ego
ero vſqꝫ in diē iudicij. tu vero eris ex tūc in eadē dānatiōe in

eternū. Maledicti ſunt oculi tui q̄ noluerunt videre lumen
veritatis et viam iuſticie dei. maledicte ſunt aures tue q̄ no
luerunt audire verba eterne vite. maledicte ſunt nares tue q̄
noluer̄t ſcāru̅ ꝟtutū admittere ꝭmōes. maledcā ſunt labia ⁊
lingua tua. q̄ꝛ nō guſtauerūt eterna patrie gaudia. et q̄ non
aperuerūt hoſtiā laudis ad laudem ſui creatoris. maledicte
ſūt manus tue qꝛ ꝑ eas nō ſunt porrecte paupibꝫ elemoſine.
maledicta ſunt tuorū p̄cordia. qꝛ eructauerūt peſſima conſi
lia. maledicti ſunt pedes tui q̄ eccl'ie xp̄i nō viſitauerūt limia
maledicta ſunt mēbra tua oīa. qꝛ celorū nō emerunt gaudia
maledicta ſunt opa tua oīa. qꝛ adepta ſunt eterna ſupplicia.
Ecce kariſſime de q̄nto piculo te potes liberare de quanto
magno timore eripere ſi mō ſꝑ timoratus fueris ⁊ de morte
ſuſpectus. ſtude nūc taliter viuere vt in hora mortis valeas
potius gaudere q̄ꝫ timere. Diſce nūc mori mūdo vt tūc inci/
pias viuere cū xp̄o. diſce nūc oīa contēnere vt tunc poſſis li
bere cum xp̄o ad gl'iam feſtinare. caſtiga nunc corpus tuum
per pniām vt tūc habeas certā cōfidentiā. O q̄ꝫ felix q̄ꝫ pru
dens q̄ talis nūc eſſe nitit̄ in vita q̄lis optat inueniri in mor
te. Aye eya q̄cq̄d potes facias qꝛ neſcis qn̄ morieris. neſcis
etiā q̄d tibi poſt mortē ſequat̄ noli cōfidere ſuꝑ amicos ⁊ pxi
mos. qꝛ citius obliuiſcent̄ tui q̄ꝫ eſtimas. ſi nō es ſollicitus
pro teipo mō. q̄s erit ſollicitus in futuro. melius eſt nunc tē
peſtiue puidere et aliq̄d boni p̄mittere q̄ꝫ ſuꝑ aliorū auxilio
ſperare dū tp̄s habes cōgrega diuitias immortales elemo
ſinarū largitōe. fac nūc amicos tibi venerādos dei ſcōs ⁊ cū
bñfeceris in hac vita recipient te in eterna habitacula. Vn̄
Grego. Curandū nob̄ eſt cū magnis q̄tidie fletibꝫ et cogitā
dum q̄ꝫ ſeuus ſua in nob̄ opa req̄ret in die noſtri exitus p̄n
ceps huius mūdi dum veniet. et Bern̄. Quis erit pauor ille
omia mea cū dimiſſis oībus quorū eſt tibi tam iocūda pn̄/
tia q̄ꝫ gratus aſpectus ſola penitus incognitā regionem in
gredieris. et occurſantia tibi cateruatim irruere cornuta il/
la mōſtra videbis. q̄s in die tante neceſſitatis occurret: q̄s
tenebit̄ a rugientibꝫ p̄paratis ad eſcam. q̄s cōſolabitur. q̄s
deducet. ſed occurrent vtiq̄ꝫ aīmabus iuſtorū angeli ſancti

demones arcendo ne illas exeuntes impediãt. ac ipſas cũ gaudio in celo deferendo. Vñ de animaꝝ iniquaꝝ tranſitu dt Bernardus . ꝙ illis horror in exitu in tranſitu pudor et in cõſpectu glie magni dei confuſio. Unde in pſal. Mors peccatoꝝ peſſima. mala in amiſſione mũdi. peior in corpo/ris et anime ſeꝑatione. peſſima in vermis cõpunctiõe ꝛ ig/nis cõcrematione. et qđ omniũ peſſimũ eſt in diuine cõtem plationis ſeparatione. Conſidera ergo kariſſime frater ꝙ mors nõ poteſt declinari. hora mortis non poteſt inueſtiga ri. tempus a deo preordinatũ non põt mutari cum vita ſecu ra optatur et cum deuotione acceptatur. Bona ſiquidem eſt mors iuſti. ꝓpter requiem. melior propter nouitatem. opti/ma propter ſecuritatem

De gaudijs paradiſi et penis inferni que notare dꝫ omis peccator. Capitulum. vij.

Oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hoĩs aſcẽdit que preparauit dominus his qui diligũt eũ ꝑmo ad Choꝝ. ij. O anima peccatrix et miſera vt tibi iam vileſcant omnia que ſunt in terris. attende diligent que et quanta ſint que ꝑparantur electis dei in celis. Unde ſciendum eſt ꝙ tot et tanta ſunt in celis gaudia ꝙ omẽs ariſ metrici non poſſunt numeris euacuare vel calculare. omẽs geometrici non poſſunt eadẽ menſurare. omnes grãmatici dyaletici ac rethorici non poſſunt ea ipſa ſermonibꝰ explica re. qꝛ oculus non vidit. nec auris audiuit. nec in cor homi/nis aſcendit ꝛc. Gaudebunt quippe omnes ſancti ſupra ſe de dei viſiõe. infra ſe de celi ꝛ aliaꝝ creaturaꝝ ſpiritualiũ pul chritudine intra ſe de corꝑis glorificatione. iuxta ſe de ange lorum et hominum aſſociatione. Anſelmus quippe ponit ſeptem dona anime que iuſti habebunt in celeſtis patrie be atitudine. Et ꝑmo ponit bona corporis que ſunt pulchritu do. velocitas. fortitudo. libertas. ſanitas. voluptas. et eter/nitas iuſtorum. dicit ergo in illa vita iuſtoꝝ pulchritudo ſo lis pulchritudine ſeptipliciter q̃ꝫ modo ſit ſpecioſior adeq̃/bitur. quod teſtatur ſcriptura dicens. Fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno patris eorũ Velocitas tanta eoſdẽ comitabit